

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE NR. 210

Op 8 maart 1901 stelde Paul Bergmans, in het Frans, in de rubriek "Miniaturen - Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit, Ms. 526 - XVIIe eeuw (1618)" een fiche op over

MINIATUREN VAN CORNELIS HORENBAUT

De Aartshertog Albrecht had aan de kanunniken van St.-Baafs gevraagd welke heiligenrelikwieën in hun kerk bewaard werden. Daarom stelde de Deken van het Kapittel Georges Chamberlaine, sindsdien bisschop van Leper, in het Latijn een lijst op die hij met zorg liet kalligraferen en verluchten.

Dit document wordt heden bewaard in onze openbare bibliotheek, 't zij dat het niet overgemaakt werd aan de aartshertog, 't zij dat deze laatste na er kennis van genomen te hebben het teruggestuurd heeft. Het bezit nog zijn oorspronkelijke versheid (1).

Het is een klein handschrift bestaande uit tien vellen velijn (238 x 172), ingebonden in witte perkament met de wapens van de aartshertog. Op de ommezijde van het eerste blad staat het verlucht wapenschild. Op het tweede blad wordt in een adres van de bisschop en het kapittel van Sint-Baafs aan de aartshertog, de details gegeven die wij komen te vermelden.

Op de voorzijde van de zes volgende bladen staan notities geschreven over de heiligen waarvan de kathedraal het lichaam bezit : St.-Macharius, St.-Landoaldus, St.-Bricius en de Heilige Vinciane, Pharailde en Landrade. Boven iedere notitie staat een miniatuur die het personage voorstelt. Het negende blad bevat een reeks relikwieën van minder belang, het tiende is blanco.

De miniaturen zijn interessant als laatste specimens van een kunst die in de XVe en XVIe eeuw zo bloeiend geweest was in Vlaanderen.

De tekening is knap en het koloriet, opgeluisterd met goud, is harmonisch. Bij de compositie van de taferelen heeft de miniaturist, wat betreft de illustratie van de legenden die hij moest voorstellen, een gelukkig gebruik gemaakt van de middelen die hem geboden werden. Men kan er zich reken-schap van geven door de marteldood van St.-Bricius die wij hier reproduceren.

Wij kennen de auteur van deze miniaturen dank zij de opzoeken van Mr. A. Van Werveke die in de rekeningen van Sint-Baafs het spoor teruggevonden heeft van de betaling van drie ponden groot en tien schellingen aan de schilder Cornelis Horenbaut voor de uitvoering van ons manuscript; de kosten voor het perkament beliepen elf schellingen en deze van de copie 18 schellingen (2).

Miniatuur van Cornelis Horenbaut. Foto Stadsarchief.

Ingeschreven in de Gentse schildersnering werd hij er in 1637 de gezworene van.

Cf. P.F. DE GOESIN-VERHAEGHE. *Description historique et pittoresque de St-Bavon* (Gent, 1819), p. 45, nota 2. - J. DE SAINT-GENOIS. *Catalogue méthodique et raisonné des manuscrits de la bibliothèque de la ville et de l'université de Gand*, (Gent, 1849-1852), pp. 76-77, n° 57.

NOTEN

- (1) De tekst werd gepubliceerd door A. SANDERUS in zijn *Flandria illustrata*, t.I (Keulen, 1641), pp. 125-126.
- (2) *Item betaelt Mr Cornelis Horenbaut over het schilderen van zeker boeske ghepresenteert aen zijn hoocheijt, (aartshertog Albrecht), daerjnne gheschreven ende geschildert stonde het leven vande Heijlighen deser kercke bij quictantie. III LB. X S. GR.*
Item betaelt over vier vellen parquemijn tot het voorseijde boecke elf schellijnghen grooten, ende over het beschriuen van het selve boeske achtthien schellijnghen vier grooten, maecken t'saemen XXIX S.IIIJ GR. Rekeningen van de St.-Baafskerk (Archief van het bisdom), 1 februari 1618-31 Januari 1619, f° 22 en 22 v° (Nota van Mr. A. VAN WERVEKE).